T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/175
KARAR NO : 2021/276
KARAR TR: 03/05/2021

ÖZET: 2009/02 döneminde muhtasar beyanname ile bildirilen ücretin defter kayıtlarına işlenmediğinden bahisle ,aylık prim hizmet belgesinin düzenlenerek Sosyal Güvenlik Kurumu Ankara Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne verilmesi gerektiğine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.K.E.Mak.San.Tic.A.Ş.
Vekili : Av. Ö.Ç.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu
Vekili : Av. Yıldız EKŞİOĞLU

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili şirket hakkında düzenlenen 30/08/2013 tarih ve 47 sayılı araştırma raporu yazısı uyarınca 2009/02 ayda muhtasar beyanname ile bildirilen, 45.858,42 TL ücretin defter kayıtlarına işlenmediğinden bahisle 2009/02 ay için günsüz aylık prim hizmet belgesinin düzenlenerek, Sosyal Güvenlik Kurumu Ankara Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne verilmesi gerektiğine ilişkin 13/12/2013 tarih ve 1096594,006 sayılı işlemin iptali istemiyle, idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Ankara 16. İdare Mahkemesinin 18/04/2014 tarihli ve E.2014/677, K.2014/460 sayılı dosyasında,** anılan işlemin para cezasına ilişkin olmayıp5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 86/2. maddesi uyarınca tesis edildiği, bu nedenle aynı Kanun'un 101. maddesi uyarınca uyuşmazlığın iş mahkemelerinde görülüp çözümlenmesi gerektiği sonucuna varıldığı gerekçesiyle, davanın görev yönünden reddine karar verilmiş, bu karar davacı vekilince davanın 86/2. Maddesi kapsamında olmadığı; şirket ortakları için ödenen huzur hakkı bedeli olan 45.858.42 TL ile ilgili olduğu; oysa ödemenin ticari deftere kaydı ve ödeme ile ilgili maliyeye muhtasar beyanname verildiği; SGK'ya bu ödemenin bildirilmediği ve priminin ödenmediğinden bahisle tesis edilen işlem ve bu işleme yapılan itirazın reddinden kaynaklandığı ileri sürülerek temyiz edilmiştir.

3. Danıştay Onbeşinci Dairesinin 16/11/2015 tarihli ve E.2015/4713, K.2015/7594 sayılı dosyasında, temyiz isteminin reddine, Mahkeme kararının onanmasına karar verilmiş, bu karar kesinleşmiştir.

4. Davacı vekili aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

5. Ankara 13. İş Mahkemesinin 10/04/2018 tarihli ve E.2016/149, K.2018/177 sayılı dosyasında, davacı tarafça ibraz edilen 2019/2 ay muhtasar beyannamesine ilişkin olarak ve ücret bordrosunda isimleri belirtilen ancak adına 1096594 sicil numaralı işyerinde SGK ye hizmet bildirimi yapılamayan kişilere ait listelerin sunulduğu, davacı işveren tarafından ibraz edilen 2009/2 ay muhtasar beyannamesine ilişkin dökümde yer alan 4.585,42 TL lik kıdem tazminatı açıklamasına ilişkin ödeme dışında diğer ödemelere ilişkin belge ibraz edildiği, toplanan deliller doğrultusunda dosyada bilirkişi incelemesi yaptırıldığı, 2009 yılının ikinci ayı ile ilgili olarak muhtasar beyannameye ilişkin dökümde yer alan 4.585,42 TL kıdem tazminatı açıklaması ile yapılan ödemeye ilişkin inceleme yapılabilmesi için 4.585,42 TL lik ödemeye ilişkin belgelerin davacı tarafından dosyaya kazandırılması gerektiğinin belirtildiği ve bu nedenle eksik belgeler ikmal edilmiş olup sonradan tamamlanan belgeler doğrultusunda, bilirkişi tarafından 04/02/2018 tarihinde düzenlenen raporda gerekli değerlendirmeler yapılarak kıdem tazminatı ödemesine ilişkin belge de incelenerek yapılan kıdem tazminatı ödemelerinin yevmiye defterinden işlendiğine dair ilgili yevmiye defteri sayfaları ibraz edildiğinden, ibraz edilen meblağların uyumlu olduğunun belirtildiğini, bu durumda davalı kurum tarafından davacı şirket ile ilgili olarak 45.858,42 TL için günsüz ve isimsiz aylık prim ve hizmet belgesi istenmesine dair kurum işleminin yerinde olmadığının belirtildiği; bu durumda kurumun davacı şirket ile ilgili yapmış olduğu işlemin iptaline karar verilmesi gerekli görülerek 04/02/2018

tarihli bilirkişi raporunun hükme esas alındığı gerekçesiyle, davanın kabulüne, davalı kurumun davacı şirket ile yaptığı işlemin iptaline karar verilmiş, bu karara karşı davalı vekilince istinaf isteminde bulunulmuştur.

6. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 11. Hukuk Dairesinin 25/12/2018 tarihli ve E.2018/1401, K.2018/2462 sayılı dosyasında, somut olayda, re'sen prim tahakkukuna ilişkin bir işlem yapılmadığı; davacıya bildirimi yapılan 13/12/2013 tarihli belgenin dayanağı 30/08/2013 tarihli raporda sadece idari para cezasından bahsedildiği ve bu yönde işlem yapıldığı; idari para cezasını düzenleyen 102. madde de 86. maddeye uyulmamasının müeyyidesinin düzenlendiği; aksinin düşünülmesi halinde 102. maddenin uygulama alanı bulamayacağı dolayısıyla idari yargıda görülmesi gereken davada, yargı yolunun caiz olmadığı gözetilmeksizin karar verilmesinin isabetsiz olduğu gerekçesiyle, istinaf başvurusunun kabulüne, Mahkeme kararının kaldırılmasına, davanın yeniden görülmesi için dosyanın ilk derece mahkemesine gönderilmesine karar verilmiştir.

7. **Ankara 13. İş Mahkemesinin 14/02/2019 tarihli ve E.2019/12, K.2019/53 sayılı dosyasında,** Bölge Adliye Mahkemesince verilmiş olan karar uyarınca davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle yargı yolunun caiz olması gerekçesiyle, davanın usulden reddine karar verilmiş, bu karar kesinleşmiştir.

8. Davacı vekili idari ve adli yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğunu ileri sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

III. İLGİLİ HUKUK

9. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Prim oranları ve Devlet Katkısı"* başlıklı 81. Maddesinin ı bendi şöyledir:

> *(Ek: 15/5/2008-5763/24 md.) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıları çalıştıran özel sektör işverenlerinin, bu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılanır. İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için, işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak bu Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna, muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini ise Maliye Bakanlığına vermeleri, sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarı yasal süresinde ödemeleri, Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunmaması şarttır. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren işverenler ile 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa ve 22/2/2006 tarihli ve 5458 sayılı Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile diğer taksitlendirme ve yapılandırma Kanunlarına göre taksitlendiren ve yapılandıran işverenler bu tecil, taksitlendirme ve yapılandırmaları devam ettiği sürece bu fıkra hükmünden yararlandırılır. Bu bent hükümleri; vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları ile okul-aile birliklerince çalıştırılanlar hariç olmak üzere 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri, sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz. Hazinece karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu fıkra ve diğer ilgili mevzuatla sağlanan sigorta prim desteklerinin aynı dönem için birlikte uygulanması halinde, bu destek öncelikle uygulanır. (Mülga yedinci cümle:21/5/2013-6486/5 md.) (Mülga sekizinci cümle: 17/1/2019-7161/41 md.) (Ek cümle: 31/7/2008-5797/2 md.) (Mülga son cümle:21/5/2013-6486/5 md.)*

10. *"Prim belgeleri ve işyeri kayıtları"* başlıklı 86. maddesinin ilgili fıkraları şöyledir:

> *"Bu Kanunun 4 üncü ve 5 inci maddesine tabi sigortalılar ile sosyal güvenlik destek primine tabi sigortalılar için işverenlerce Kuruma verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin şekli, içeriği, ekleri, ilgili olduğu dönemi, verilme süresi ve diğer hususlar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.*
>
> *İşveren, işyeri sahipleri; işyeri defter, kayıt ve belgelerini ilgili olduğu yılı takip eden yıl başından başlamak üzere on yıl süreyle, kamu idareleri otuz yıl süreyle, tasfiye ve iflâs idaresi memurları ise görevleri süresince, saklamak ve Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilen memurlarınca istenilmesi halinde onbeş gün içinde ibraz etmek zorundadır.*
>
> *İşverenin, sigortalıyı, 4857 sayılı İş Kanununun 7 nci maddesine göre başka bir işverene iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak devretmesi halinde, sigortalıyı devir alan, geçici iş ilişkisi süresine ilişkin birinci fıkrada belirtilen belgelerin aynı süre içinde işverene ait işyerinden Kuruma verilmesinden, işveren ile birlikte müteselsilen sorumludur.*
>
> *(Değişik dördüncü fıkra: 21/3/2018-7103/67 md.) Ay içinde bazı iş günlerinde çalıştırılmayan ve ücret ödenmeyen sigortalıların eksik gün nedeni ve eksik gün sayısı, işverence ilgili aya ait aylık prim*

ve hizmet belgesinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesiyle beyan edilir. Sigortalıların otuz günden az çalıştıklarını gösteren eksik gün nedenleri ile bu nedenleri ispatlayan belgelerin şekli, içeriği, ekleri, ilgili olduğu dönemi, saklanması ve diğer hususlar Kurumca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

(Değişik beşinci fıkra: 21/3/2018-7103/67 md.) Sigortalıların otuz günden az çalıştığını gösteren bilgi ve belgelerin Kurumca istenilmesine rağmen ibraz edilmemesi veya ibraz edilen bilgi ve belgelerin geçerli sayılmaması halinde otuz günden az bildirilen sürelere ait aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi, yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı primler, bu Kanun hükümlerine göre tahsil olunur...

..Aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi işveren tarafından verilmeyen veya çalıştıkları Kurumca tespit edilemeyen sigortalılar, çalıştıklarını hizmetlerinin geçtiği yılın sonundan başlayarak beş yıl içerisinde iş mahkemesine başvurarak, alacakları ilâm ile ispatlayabilirlerse, bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamları ile prim ödeme gün sayıları dikkate alınır..."

11. Aynı Kanun'un Geçici 28. maddesi şöyledir:

" (Ek: 13/2/2011-6111/52 md.) Geçici 11 inci maddenin altıncı fıkrasında öngörülen yükümlülükler ile 2008 yılı Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ilişkin olmak üzere 4 üncü maddenin birinci fıkrasının © bendi kapsamındaki sigortalılara ilişkin asıl veya ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerine ilişkin yükümlülüklerin yasal süresi içinde yerine getirilmemiş olması halinde, bu maddede sayılan yükümlülüklerle sınırlı olarak 102 nci maddede öngörülen idari para cezaları yerine, işyeri bildirgesi ile belgenin asıl veya ek olma durumuna göre belgede kayıtlı sigortalı başına uygulanabilecek oran da dikkate alınarak her bir aya ait aylık prim ve hizmet belgesi için ayrı ayrı olmak üzere asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanır.

Bu madde kapsamına giren fiiller için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce uygulanmış idari para cezalarına ilişkin tahsil edilen tutarlar iade ve mahsup edilmez."

12. Aynı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların çözüm yeri"* başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Dava, davacı şirket hakkında,işyerinde 2009/02 dönemi için günsüz Aylık Prim Hizmet Belgesinin düzenlenerek, Sosyal Güvenlik Kurumu Ankara Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne verilmesi gerektiğine ilişkin 13/12/2013 tarih ve 1096594,006 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

16. Dava dosyasının incelenmesinden, davacı şirketin makine imalatı işi ile iştigal ettiği, davalı idare denetmen memurluğunca 30/08/2013 tarih ve 47 sayılı araştırma raporu yazısı gereği, işyerinde 2009/02 ayda muhtasarca bildirilen 45.858,42 TL ücretin defter kayıtlarına işlenmediği ve davalı kuruma bildirilmediği için Aylık Prim Hizmet Belgesi düzenlenerek davalı idareye verilmesi gerektiği; söz konusu belgelerin 5510 sayılı Kanun gereğince yazının alındığı tarihten itibaren bir ay içinde verilmesi gerektiği; aksi takdirde re'sen düzenleneceği yolunda tesis edilmiş olan 13/12/2013 tarihli, 1096594,006 sayılı işlemin iptali istemiyle davaların açıldığı anlaşılmıştır.

17. Olayda, 5510 sayılı Kanun'un 86. ve 101. maddeleri uyarınca tesis edilmiş olan işlemin söz konusu olduğu; bu bağlamda, iş bu Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlığa bakmakla adli yargı yerinin görevli olduğu açıktır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Ankara 13. İş Mahkemesinin 14/02/2019 tarihli ve

E.2019/12, K.2019/53 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 13. İş Mahkemesinin 14/02/2019 tarihli ve E.2019/12, K.2019/53 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Celal Mümtaz AKINCI	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Birol SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir TUNÇ	Nurdane TOPUZ	Ahmet ARSLAN